

TIJDSCHRIFT

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP

VOOR

MUNT- EN PENNINGKUNDE

ONDER DE ZINSPREUK

„Concordia res parvae crescunt“

TE

AMSTERDAM

19e Jaargang

AMSTERDAM

JOHANNES MÜLLER

1911

Penningkundige Geschiedenis

der Regeering van H. M. Koningin WILHÉLMINA
der Nederlanden,

DOOR

W. K. F. ZWIERZINA.

VOORWOORD.

Nadat in 1908 mijn: *Beschrijving der Nederlandsche Penningen 1864—1898* was gereed gekomen en daarmede de ontbrekende schakel tusschen de bestaande werken: VAN MIERIS, VAN LOON, *Vervolgen op* VAN LOON, NAHUYS, DIRKS eenerzijds en STEPHANIK en ZWIERZINA, *Inhuldigingspenningen 1898* anderzijds, besloot het bestuur van het Kon. Ned. Gen. voor Munt- en Penningkunde, de beschrijving der na de inhuldiging van H. M. Koningin WILHELMINA geslagen Nederlandsche of op Nederland of Nederlanders betrekking hebbende penningen niet in het Tijdschrift van het genootschap op te nemen, daar die bij de buitensporige toeneming van het aantal penningen op allerlei tentoonstellingen en wedstrijden, prijspenningen van vereenigingen e.d. veel te veel plaats zou innemen.

Op voorstel van den heer C. W. BRUINVIS werd echter op de jaarvergadering te Alkmaar op 10 Juni 1910 besloten met de penningbeschrijving voort te gaan, doch op minder uitvoerige wijze.

Thans geef ik niet mijne volledige aanteekeningen, doch alleen een uittreksel daaruit. Mijn werk wordt dus een zoo volledig mogelijke lijst der stukken, met vermelding van

hunne grootte en makers, doch slechts in korte trekken een aanduiding van de beelden, die ze vertoonen; hier en daar zal een afbeelding van een bijzonder fraai stuk, een historische of biografische noot worden gegeven. De verzamelaars kunnen hieruit voldoende zien, welke stukken er bestaan en hoe ze er ongeveer uitzien. Ik betreur natuurlijk de onvolledigheid dezer beschrijving vergeleken met de tot heden verschenen penningwerken, doch troost mij met het spreekwoord: een half ei is beter dan een ledige dop!

Voor toezending van aan deze lijst ontbrekende stukken houd ik mij *ten zeerste* aanbevolen.

W. K. F. ZWIERZINA.

1898.

1. 2 September. Overlijden van TH. M. ROEST, voorzitter van het Kon. Ned. Gen. voor Munt- en Penningkunde. Vz. Borstbeeld, Kz. Opschrift; door J. PH. M. en J. P. R. MENDER. Zilver en brons, 53 m.M. beschreven en afgebeeld *Tijdschrift* 1900, blz. 296. Verz. Z. (zie *Tijdschrift* 1898, blz. 296).
2. 14, 15 September. Landbouwtentoonstelling te Beek en Donk; door M. JANSSEN, Breda. Vergelijk ZWIERZINA n°. 689. Brons, 42 m.M. Verz. SNOECK.
3. 16-18 September. Hondententoonstelling Nederlandsch-Duitsche Doggenklub te Utrecht. Vz. Doggekop in krans, omschrift (naam der klub), Kz. Wapen van Utrecht en omschrift; door BEGEER. Brons 41 m.M. Verz. Z. *Tijdschrift* 1899, blz. 131.
4. 23-28 September. Hondententoonstelling Kynologenvereniging Nederland te Arnhem door VAN KEMPEN. Vergelijk ZWIERZINA n°. 1261. Brons, ruitvormig 54 m.M.

5. September. Concours hippique van de Nieuwe Deli Race Club. Vz. Zadel, hoofdstel, leidsels, karwatsen, rijlaarzen en stijgbeugels; omschrift, Kz. omschrift in krans; door BEGEER. Zilver 28½ m.M. Verz. Z.
6. 10 Oktober. G. SALOMONSON Hz. 25 jaar directeur der Kon. Stoomweverij te Nijverdal. Vz. Afbeelding van de stoomweverij en van de stoombleekerij en opschrift, Kz. nederlandsch wapen met op- en omschriften; door GERRITSEN. Brons, 99 m.M., zie *Tijdschrift* 1899, blz. 247.

Deze stoomweverij, de eerste van dien aard in Twente, werd in 1852 gesticht door G. en H. SALOMONSON; G. SALOMONSON Hz. werd in 1857 lid der firma, in 1872 directeur van de inmiddels opgerichte naamlooze vennootschap.

7. 19, 20 November. Zangwedstrijd van wege de lieder-tafel „Haarlem's Zanggenot." Algemeene Vz. (vrouwefiguur), Kz. opschrift in krans; door BEGEER. Brons, 53 m.M. Verz. Z. *Tijdschrift* 1899, blz. 132.
8. 22 December. Mr. M. W. baron DU TOUR VAN BELLINCHAVE, 30 jaar lid der Duinkommissie te 's-Gravenhage. Vz. Beteelde duinpan en de gebouwen der kommissie, data en omschrift, Kz. wapens van DU TOUR en 's-Gravenhage, opschrift; door TH. H. SAAKES. Zilver gegraveerd, 60 m.M., uniek. *Tijdschrift* 1899, blz. 142.

Mr. MARC WILLEM baron DU TOUR VAN BELLINCHAVE werd geboren te Leeuwarden 1838, promoveerde te Utrecht 1859, werd 1869 kamerheer, 1888 opper-ceremoniemeester van Z. M. Koning WILLEM III, later werd hem den titel van grootmeester honorair verleend. Hij was raadslid, later wethouder van openbare werken te 's-Gravenhage, 1883—1888 minister van justitie, daarna wederom raadslid en wethouder van onderwijs te 's-Gravenhage en overleed 26 Juli 1908 op den huize „de Hassink", onder Gorssel

- 9-11. 31 December. Eerepenningen op dezen datum aangeboden aan L. HANNEMA, H. SIMONSZ en W. HARMENS Cz., resp. 29 December 1898, 16 September

1897 en 5 September 1896, 25 jaar raadslid van Harlingen. Vz. Het wapen der gemeente, Kz. opschrift in geslagen krans; door BEGEER. Zilver, gegraveerd, *Tijdschrift* 1899, blz. 140.

- 12-21.** Prijspenningen met het hoofd van H. M. Koningin WILHELMINA naar PIER PANDER, Kzⁿ. naar verkiezing; door BEGEER. Diverse metalen; 59, 52, 50, 47, 40, 35, 32½, 28, 25 en 21 m.M., (n°. 13 brons, verz. Z.)
- 22.** Draagpenningje. Vz. H. M.'s hoofd en omschrift, Kz. bloemtak. Zilver, met oog, 18½ m.M. Verz. Z.

1899.

- 23.** 8-10 Februari. 2e Wapenfeest van den Officierenschermbond te 's-Gravenhage. Vergelijk ZWIERZINA n°. 1330; door BEGEER. Brons, 47 m.M. Verz. Z.
- 24.** Februari. Plakket met borstbeeld van R. A. BUISMAN, oud 83 jaar; door J. C. WIENECKE. Brons, 119 bij 91 m.M. *Médailles et Plaquettes modernes*, n°. 180.

ROELOF ALBERTUS BUISMAN, geboren te Zwoile 29 Juni 1816, vestigde zich in 1846 te Parijs, waar hij de firma BUISMAN en BRANDTS en het kommissiehuis BUISMAN & Co. oprichtte. In 1884 stichtte hij de Nederlandsche Vereeniging van Weldadigheid te Parijs, waarvan hij tot zijn dood, 2 April 1902, voorzitter was.

- 25.** 14-16 April. Hondententoonstelling te Amsterdam, bij het 25-jarig bestaan der Ned. Jachtver. NIMROD. Vz. als ZWIERZINA, n°. 382, Kz. jachthond, die een jager een geschoten patrijs brengt, wapen van Amsterdam en opschrift; door BEGEER. Brons, 41 m.M. Verz. Z.
- 26-28.** April. Prijspenningen van den Amsterdamschen Kegelbond, het eerst geslagen bij het 10-jarig bestaan. Leeuw met het amsterdamsche wapen en opschrift, Kz. schild; door GERRITSEN. Brons, 50, 40 en 35 m.M., alle in Verz. Z.

29. 18 Mei—29 Juli. 1e Vredeskonferentie te 's-Gravenhage. Plakket. Hoofd van H. M. de Koningin met omschrift, tusschen de wapens van Nederland en 's-Gravenhage, onderschrift: IMPERIORVM · COETVS · PACIS · GENTIVM · TVENDAE · CAVSSA · ONGREGATVS — IN · CIVITATE* · HAGA · COMITIS · MDCCCXCIX (Samenkomst der hoogste machten vereenigd tot instandhouding van den wereldvrede te 's-Gravenhage 1899), Kz. de oorlog, wiens helm door den dood met lauweren wordt omkranst, tegenhouden door den vrede, die nijverheid, landbouw, kunst en wetenschap beschermt, onderschrift: CONFIRMATA · GENTIVM · PACE · STVDIORVM · BELLICORVM · IMMANITATEM · PROHIBEBIT — LABORIS · PATIENTIA · POPVLORVM · CVLTVRA · TRANQVILLITAS · ORDINIS (De volharding bij den arbeid, de ontwikkeling der volken en de rust van de maatschappij, door den wereldvrede bevestigd, zullen de onmenselijkheid van de zucht tot oorlog verhinderen). Ontwerp van prof. G. STURM, modellé van W. ACHTENHAGEN; door BEGEER. Zilver en brons, 87 bij 65 m.M. *Tijdschrift* 1899, blz. 174, *Médailles et plaquettes modernes*, no. 221.
30. Als voor. Vz. borstbeeld van NIKOLAAS II, keizer van Rusland, Kz. duitsch opschrift omgeven door de 23 wapens der deelnemende staten. Was verkrijgbaar bij A. WEYL te Berlijn. Brons, 50 m.M. Verz. Z.
31. Als voor. Vz. engel met bazuin, cherubijntje met het wapen van het Roode Kruis, ter zijde:
§riede sel auf Erden. Kz. olijfbosch en duitsch opschrift. Maker onbekend (duitsch werk), Zilver, 33 m.M. Verz. WIGERSMA.
32. Als voor. Vz. Engel (de Vrede) met het haagsche wapen, gezicht op 's-Gravenhage, omschrift: PAX POPULIS, Kz. schild met fransch opschrift; door B. H.

MAYER te Pfortsheim. Zilver, 29 m.M. Verz. Z. *Illustration* 20 Mei 1899, n°. 2934, blz. 328.

33. Als voor. Vz. gelijk ZWIERZINA n°. 1266, Kz. opschrift :
HOMMAGE/ AU CONGRÈS DE LA PAIX/ OFFERT PAR/
J. M. VAN KEMPEN ET FILS/ 1899. Brons, 60 m.M.
Verz. Z.

Bij cirkulaire van den Czar van Augustus 1898, die van een ontwapeningskonferentie sprak, gevolgd door een tweede van Januari 1899, die het woord vredeskonferentie bezigde, werden de Staten uitgenoodigd tot een samenkomst hunner afgevaardigden, die 18 Mei 1899 in de beroemde Oranje-zaal van het paleis in het Bosch werd geopend, ten einde middelen te beramen om de te zware oorlogslasten te verminderen, de oorlogen zoo mogelijk te voorkomen en hunne gevolgen zooveel mogelijk te verzachten. Men vormde drie afdelingen: I. Beperking der bewapening en verbod van bepaalde strijdmiddelen. Het eenig resultaat was het verbod om projectielen of ontplofbare voorwerpen uit luchtballons te werpen; II. ontwierp het verdrag omtrent de oorlogsgebruiken te land en dat nopens de uitbreiding der beginselen van de konventie van Genève, d.d. 2 Augustus 1864 (Roode-Kruis-Konventie) tot den zeeoorlog; III. besloot tot de oprichting van het hof voor internationale arbitrage te 's-Gravenhage

34. 22 Mei. Festival 10-jarig bestaan der „Harmonie BEETHOVEN” te Alphen aan den Rijn. Vz. Lier, Kz. op- en omschrift; door GERRITSEN. Zilver met oog en ring aan rood, wit blauw lint, 31 m.M. Verz. Z.
35. 26-28 Mei. Hondententoonstelling van Cynophilia te Groningen. Vz. gelijk ZWIERZINA, n°. 1267, Kz. wapen van Groningen en opschrift; door BEGEER. Ellipsvormig, brons 62 bij 36 m.M. Verz. Z.
36. Mei. Nieuwe prijspenning der gemeente Groningen. Vz. Het gemeentewapen met adelaars als schildhouders, Kz. glad; door B. O Ving. Zilver, 45 m.M. Verz. WIGERSMA.

De stempels zijn in 1899 gemaakt, de penning is het eerst gebruikt voor de onder n°. 35 bedoelde tentoonstelling.

37. 17 Juni. Schietwedstrijd te Loosduinen. Vz. gelijk ZWIERZINA n°. 972, het omschrift aangevuld met het

predikaat: KON., Kz. onder toezicht van de nederlandsche maagd, reikt de minister van oorlog (luit.-gen. K. ELAND) nieuw model geweren uit aan een viertal scherpschutters; naar een ontwerp van prof. G. STURM, modellé van W. ACHTENHAGEN; door BEGEER. Zilver en brons, met oog en ring, 38 m.M. Verz. Z.

Behalve deze penning (rozenprijs) bestaan er nog tal van andere, die telken jare met allerlei nieuwe letterzijden bij BEGEER worden geslagen, doch m. i. hier achterwege kunnen gelaten worden. Vergelijk ZWIERZINA n°. 879 e. v., omschrift nu met: KON.

38. 21 Juni. Als voren. 3e Internationale Match. Vz. Wapen van Nederland en omschrift, Kz. lauwertak en omschrift; door BEGEER. Brons, 47 m.M. Verz. Z.

De eerste internationale match had in 1897 te Lyon, de tweede in 1898 te Turijn plaats.

39. 26 Juni. Prijspenning der vereeniging „Maastricht Vooruit”. Vz. Het wapen van Maastricht, gehouden door een omhoog wijzenden engel, links de kerken der stad, rechts de brug over de Maas, naam der ver. en datum, Kz. in stralenveld een schild en banderol; door E. ALARD. Brons, 45 m.M.
40. Juni. Internationale roeiwedstrijd te Leiden, 25-jarig bestaan der studentenroeiver. Njord.. Vz. gelijk ZWIERZINA n°. 537, Kz. omschrift; door BEGEER. Brons, met oog en ring, 22 m.M. Verz. Z.
41. 7 Juli. 70-Jarig bestaan van het regiment Grenadiers en Jagers. Vz. Opschrift in krans, Kz. omschrift en data; door BEGEER. Brons, met oog en ring, 28 m.M. Verz. Z.

Van regeeringswege uitgereikt aan alle tot het regiment behorende officieren en manschappen.

42. Als voren. Prijspenning voor de bij deze gelegenheid gehouden wedstrijden. Vz. Algemeene penning (vrouwe-

figuur), Kz. om- en opschriften ; door BEGEER. Brons, 41 m.M.

In 1829 werd overgegaan tot ontbinding der sedert 1814 tot ons leger, als lijfwacht des Konings, behoorende vier zwitsersche regimenten en werden opgericht een uit drie bataillons bestaande afdeeling grenadiers en een uit twee bataillons bestaande afdeeling jagers, 15 Oktober 1843 tot één regiment vereenigd.

43. 9 Juli. Herinnering voor de leden der Amsterdamsche Wielrijdersver. „Voorwaarts” (opgericht 17 September 1893) aan den wedstrijd op de Utrechtsche Wielerbaan. Eenzijdig, opschrift in vergulde letters op verzilverd veld. Karton 70 m.M. Verz. Z.
44. 14-16 Juli. Hondententoonstelling der Kynologenver. Nederland te Rotterdam ; door VAN KEMPEN. Vergelijk ZWIERZINA n°. 1261. Brons, ruitvormig, 54 m.M.
45. 21 Juli. „H. M. de Koningin schonk ter herinnering aan Haar bezoek op Bronbeek aan deze stichting een prachtigen zilveren penning met het opschrift : 21 Juli 1899”. (*Inhuldigingspenningen* 1898, n°. 138-141 ?)
46. 24 Juli. Tot standkomen der wet van 24 Juli 1899 (*Stbl.* n°. 194) tot aanleg en onderhoud van een visschershaven te Scheveningen. Vz. de bomschuit „SCH. 364 MINISTER LELY”, Kz. het wapen van 's-Gravenhage en omschrift ; door R. DE VRIES. Goud, zilver en nikkel, 32 m.M. Verz. Z.
47. 6 Augustus. 25-Jarig huwelijk van F. B. A. PH. baron PRISSE, ingenieur en chef, directeur des ponts et chaussées te Antwerpen en A. M. Q. baronesse VAN DER BORCH, (geb. Ginneken 25 April 1845). Vz. Vrouw houdende de familiewapens, Kz. data in rozetakken ; door BEGEER. Zilver en brons, 28 m.M. Verz. Z.
48. 13 Augustus. Hulde van den Ned. Bond van Gemeenteambtenaren, afd. Friesland, aan mr. W. A. BERGSMA, eereid, lid van de 1e Kamer der Staten-Generaal, burgemeester van Menaldumadeel te Dronrijp. Vz. en

Kz. Opschriften, goud met oog en ring, gegraveerd, uniek, 27 m.M.

De penning draagt den datum 9 April 1899 en werd 13 Augustus daaraanvolgende aangeboden.

49. 14-18 Augustus. 9e Oogheekkundig kongres te Utrecht. Rechtsgewend hoofd van prof. dr. F. C. DONDERS, naar het modellé van L. JÜNGER (ZWIERZINA n°. 784), opschrift, Kz. naam en kwaliteit der leden, (op mijn ex. : *Prof. Dr. H. Snellen — Prés. du 9e congrès.* Rechthoekige plakket, verzilverd galvano, 90 bij 64 m.M. ; door P. LANKELMA. Verz. Z.
50. 15 Augustus. Zilveren priesterfeest van Mgr. H. VAN DE WETERING, aartsbisschop van Utrecht. Vz. zijn borstbeeld en omschrift door J. PH. M. MENGER, Kz. zijn wapen en opschrift door J. P. R. MENGER. Brons, 54 m.M. Verz. Z.
51. Als voren en tevens ter herinnering aan de pontifikale mis door den hoogen jubilaris te Kevelaer opgedragen 13 September, voor de broederschap van O. L. V. van Kevelaer te Utrecht. Vz. gelijk ZWIERZINA n°. 877, Kz. op- en omschrift ; door BEGEER. Brons, 32 m.M.
52. 15 Augustus. 1e Klubtocht van de Nederlandsche Automobiël-Klub. Vz. Vrouwefiguur in een auto gezeten, klubnaam, Kz. opschrift ; door BEGEER. Brons, 47 m.M. Verz. Z.
53. Schietwedstrijd te Arnhem, 25-jarig bestaan van NIMROD (Aug. of Sept.) Vz. gekruiste geweren, jachthoorn, weitasch en 3 hondekoppen, Kz. omschrift ; door E. VOET Jr. Prijspenning, brons, 51 m.M.
54. Als voor. Vz. gelijk n°. 53, Kz. om- en opschrift ; door E. VOET Jr. Herinneringspenninkje, 27 m M. Verz. Z.
55. 9-10 September. Tentoonstelling van toestellen voor het gebruik van gas, water en acetyleen te Schiedam. Vz. Gemeentewapen en omschrift, Kz. glad veld met

krans ; door BEGEER. Brons, zilver, verguld zilver en goud, 41 m.M.

56. 3 Oktober. Boeieroptocht vanwege de 3 Oktober-ver. te Leiden. Gelijk ZWIERZINA n°. 1240, met ander omschrift op de Kz. ; door VAN KEMPEN. Brons, met oog en ring, 45 m.M.
57. 23 Oktober. Promotie van F. A. C. graaf VAN LYNDEN VAN SANDENBURG tot dokter in de staatswetenschappen te Utrecht. Vz. Familiewapen, Kz. latijnsch opschrift ; door BEGEER. Brons, 41 m.M. Verz. Z.

De gepromoveerde was, als MAXIMILIAAN II, Koning van Boheme, hoofdpersoon van het in Juni 1896, bij gelegenheid van het 52ste lustrum der Utrechtsche hoogeschool, gehouden ridderhofspel (zie ZWIERZINA n°. 1221); 31 Augustus 1903 werd hij benoemd tot kamerheer in buitengewonen dienst

58. November. VIRULY-penning der Nederlandsche Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde. Vz. Borstbeeld van W. A. VIRULY VERBRUGGE, omschrift, Kz. glad veld met omschrift; door J. BAETES. Goud, 42 m.M., brons in Verz. Z.

Wordt jaarlijks eenmaal in goud ter beschikking gesteld van de afdeeling, die de belangrijkste tentoonstelling houdt. De kosten worden bestreden uit een daartoe bestemd fonds. In verguld zilver aangeboden aan den heer VIRULY te Rotterdam, die gedurende twee driejaarlijksche tijdvakken voorzitter der maatschappij was, in de Tweede Kamer steeds opkwam voor de belangen van den tuinbouw en aan wien hoofdzakelijk de oprichting van rijkstunbouwscholen en de regeling van het tunbouwwonderwijs ook buiten die richtingen te danken is

59. Fotografiewedstrijd uitgeschreven door het dagblad „de Courant” te Amsterdam. Vz. Algemeene penning (vrouwefiguur), Kz. op- en omschrift ; door BEGEER. Brons, 58 m.M. Verz. Z.
60. Plakket met borstbeeld van Jhr. B. W. VAN RIEMSDIJK, hoofddirekteur van 's Rijksmuseum te Amsterdam ; door J. HENDR. BAARS, 93 bij 127 m.M. In brons gegoten door BEGEER. *Médailles et plaquettes modernes* n°. 181.

- 61.** Penningplaat. met borstbeeld van FERD. LEENHOFF, beeldhouwer, hoogleeraar aan de rijksakademie van beeldende kunst te Amsterdam; door J. HENDR. BAARS, 165 m.M., in brons gegoten door BEGEER. *Médailles et plaquettes modernes* n°. 182.

LEENHOFF, geboren Zaltbommel 24 Mei 1841, volgde in 1889 prof. STRACKÉ op. eervol ontslag Juli 1900. Hij maakte o. a. het in 1893 te Hoorn opgerichte standbeeld voor JAN PIETERSZ. COEN.

- 62. 63.** Nieuwe Prijspenningen van H. M. de Koningin-Moeder. Geheel gelijk ZWIERZINA nos. 975, 976, doch met aan de Vz. het omschrift: EMMA KONINGIN MOEDER DER NEDERLANDEN. (Vz. modellé van BART VAN HOVE, door J. P. M. MENGER, Kz. door W. SCHAMMER). Goud, zilver en brons, 65 en 45 m.M.
- 64.** Nieuwe Prijspenning voor duivenvluchten. Vz. Hoofd van H. M. de Koningin naar modellé van H. BAARS, door J. P. M. MENGER, Kz. gelijk ZWIERZINA, nos. 573 en 974. Goud, zilver, brons, 40 m.M. Verz. Z.
- 65, 66.** Proeven van ontwerpen van de Vz. voor de nieuwe guldens en halve guldens, met als Kz. vermelding der vervaardiging door BEGEER naar het model van PIER PANDER. Brons, 28 en 22½ m.M.. Verz. Z.

Vervaardigd om aan te toonen, dat het niet noodig was de stempels voor de *nederlandsche* munten in het buitenland (door PAULIN TASSET te Parijs, die daarvoor f 10,000.— ontving) te laten maken.

- 67, 68.** Prijspenningen met hoofd van H. M. de Koningin; door J. A. A. GERRITSEN. Div. metalen met en zonder oog en ring, 42½ en 35 m.M. Verz. Z. (Handelspenningen).
- 69.** Idem. Groninger Maatschappij van Landbouw en Nijverheid. Vz. Het provinciewapen, omgeven door emblemén van landbouw en nijverheid, omschrift, Kz. glad veld, waarin links een lauwertak; door VAN KEMPEN. Brons, 40 m.M.
- 70, 71.** Idem. Nederlandsche Wielerbond. Vz. Staande

- leeuw op met blokken bezaaid veld, op horizontalen balk de naam van den bond, omschrift : DOORTRAPPEN EN RECHT VOORUIT KIJKEN 1898, Kz. vrouwefiguur in landschap met wielrijders ; door BEGEER. Brons 41 en 28 m.M.
- 72.** Idem. Nederlandsche Terrierklub. Vz. Groep van drie terriers, omschrift, Kz. glad ; door BEGEER. Diverse metalen, 41 m.M.
- 73.** Idem. Nederlandsche Lawntennisbond. Vz. Het nederlandsche wapen en omschrift, Kz. glad, door een krans omgeven veld ; door G. C. REESER & Zoon te 's-Gravenhage. Zilver verguld, met oog en ring, 32 m.M., aan oranje-wit-oranje lint.
- 74.** Idem. Nederlandsche, Konijnenbond. Vz. Zittend konijn, omschrift, Kz. glad veld in krans ; door BEGEER. Brons, 40 m.M. Verz. Z.
- 75.** Idem. Postduivenvereniging „de Zwaluw” te Amsterdam. Vz. Duiventil en mand met duiven, wapen van Amsterdam, omschrift, Kz. glad veld in krans ; door BEGEER. Brons, 41 m.M.
- 76.** Idem. Postduivenvereniging „WILHELMINA” te Apeldoorn. Vz. Naam der ver. en een duif, Kz. door palm- en eiketakken omgeven schild ; door GERRITSEN. Brons, 42 m.M. Verz. Z.
- 77.** Idem. Afd. Amsterdam van den Nederlandschen Bond van Oud-Onderofficieren. Vz. Het nederlandsche wapen en omschrift, Kz. door palm- en eiketakken omgeven schild ; door GERRITSEN. Brons, 45 m.M. Verz. Z.
- 78.** Idem. Dordrechtsche Sneeuw- en Ijsklub. Vz. Gemeentewapen en omschrift, Kz. glad veld in krans ; door BEGEER. Brons, 41 m.M.
- 79.** Examenkommissie der gereformeerde ziekenverzorging en -verpleging. Vz. Rots, waarop een stralen schietend

kruis, tusschen twee schildjes met een hart en een hand; Kz. opschrift; door BEGEER. Brons, 32 m.M.

80. Draagpenning der St. PAULUS-vereeniging tot bestrijding van drankmisbruik in het bisdom 's-Hertogenbosch. Vz. PAULUS met zwaard en boek (kniestuk), Kz. opschrift. Koper verzilverd, 22 m.M. Verz. SNOECK.
81. Idem. Algemeene bond van Nederlandsche Marine-matrozen. Vz. H. M.'s borstbeeld (door B. H. MAYER te Pfortsheim? Vg. *Inhuldigingspenningen* n°. 89), Kz. Gekroond anker en omschrift. Verzilverd koper, 20 m.M. Verz. Z.

De bond werd opgericht en verkreeg rechtspersoonlijkheid in 1899, had ten doel „langs wettigen weg en met gepaste middelen de belangen te bevorderen van matrozen in nederlandschen dienst” en werd in April 1904 bij rechterlijk vonnis ontbonden, wegens ongepaste en met de krijgstucht strijdende artikelen in het bondsorgaan „het Anker”.

82. Vijfjarig bestaan van het Johannesburgse Vrijwilligerkorps. Vz. Het wapen der (omschrift) 'Z.-Afrikaansche Republiek, Kz. op- en omschrift; door BEGEER. Brons, 47 m.M. Verz. Z.
83. Prijspenning van het Pretoria Landbouwenootschap. Vz. Vrouwefiguur — de Landbouw — tusschen een ploeg en een-schaap, omschrift, Kz. in krans: TOEGEKEND — AAN; door VAN KEMPEN. Brons, 42½ m.M.

1899/1900.

84. Transvaalpenning. Vz. Transvaalsche boer met geweer (kniestuk), op den achtergrond ossenwagen, opschrift: ALLES ZAL RECHT KOM (gezegde van wijlen Pres. BRAND), Kz. het gouden kalf op voetstuk met: 1899-1900, waartegen een gebroken wetstafel rust; op den achtergrond graven en een gier, tegen de lucht een springende lyddietbom; omschrift: GOD BEHOEDE LAND EN VOLK; door J. C. WIENECKE. Goud,

zilver en brons, 27 m.M., *Verz. Z. Tijdschrift* 1901 blz. 315 en 1901 blz. 261 n°. 17. *Médailles et Plaquettes modernes*, n°. 226.

Na het mislukken der onderhandelingen over het kiesrecht der „Uitlanders” en het daarop zenden van een groote krijgsmacht naar Zuid-Afrika, brak, tengevolge van het door de Zuid-Afrikaansche Republiek aan Engeland gezonden ultimatum, 11 Oktober 1899 de oorlog uit tusschen beide rijken, waarbij het eerst gemelde door den Oranje-Vrijstaat werd gesteund. De oorlog eindigde, ondanks den heldhaftigen worstelstrijd der Boeren tegen een verpletterende overmacht, met de onderwerping der grootendeels verwoeste en platgebrande republieken, niet door de overwinning der Engelschen, doch doordat deze de vrouwen en kinderen hunner tegenstanders naar de concentratie (martel) kampen dreven, waar hongersnood en ziekte hen bij honderden deden sterven. De Boeren verkozen de onderwerping boven de uitroeiing van hun stam.

1900.

85. 8-10 Februari. 3e Wapenfeest van den Koninklijken Officieren-Schermbond te 's-Gravenhage. Vz. gelijk n°. 23 met bijvoeging van het predikaat : KONINKLIJKE in het omschrift, Kz. opschrift in krans ; door BEGEER. Brons, 47 m.M.
86. 9-11 Maart. Hondententoonstelling te Rotterdam. Vz. gelijk ZWIERZINA n°. 382, (Nimrod), Kz. het wapen van Rotterdam, data en omschrift ; door BEGEER. Brons, 42 m.M.
87. Als voor. Fraaie rechtsgewende kop van een duitschen dog, opschrift : NEDERLANDSCHE - DUITSCHE - DOGGEN - CLUB, Kz. = n°. 86 ; door BEGEER. Brons, 42 m.M. *Verz. Z. Médailles et Plaquettes modernes* n°. 266.
88. Als voor. Fraaie rechtsgewende kop van een herdershond, omschrift : NEDERLANDSCHE HERDERSHONDEN CLUB, Kz. = n°. 86 ; door BEGEER. Brons, 42 m.M., *Médailles et Plaquettes modernes* n°. 267.

89. 14 Maart. Vergadering te Utrecht en bezoek aan 's Rijks Munt van de Broederschap van Hoofdkommissarissen en Kommisarissen van Politie in Nederland. Vz. Het nederlandsche wapen, omschrift (naam der broederschap), Kz. opschrift; door 's Rijks stempelsnijders. Roodkoper, 27 m.M., Verz. Z.
90. 27-29 April. Hondententoonstelling Cynophilia te Amsterdam. Vz. Hondekop (v.g. n°. 87) en naam der klub, Kz. wapen van Amsterdam en opschrift; door BEGEER. Brons, ruitvormig, 49 m.M., Verz. Z.
91. 1 Mei. „50-Jarig bestaan der Onderlinge Brandwaarborg Maatschappij voor de gemeente Leeuwarden”. Vz. opschrift (zie hiervoor) in opgelegden krans, Kz. het wapen van Leeuwarden. Kantschrift: AANGEBODEN AAN HET FRIESCH MUSEUM VAN OUDHEDEN 1 MEI 1900. De penning kan met een scharnier geopend worden en vertoont aan de binnenzijden de namen van „*De Directie op 1 Mei 1900*”, Goud, gegraveerd, 53 m.M.
92. 18-20 Mei. Hondententoonstelling Kynologonver. Nederland te 's-Gravenhage. Vz. = ZWIERZINA n°. 1261, Kz. wapen van 's-Gravenhage en opschrift; door VAN KEMPEN. Verguld zilver, zilver en brons, ruitvormig, 54 m.M.
93. 5-6 Juni. Vergadering der Vereeniging van Christelijke Onderwijzers en Onderwijzeressen in Nederland en Overzeesche Bezittingen te Utrecht. Vz. = n°. 66, Kz. opschrift; door BEGEER. Brons 22½ m.M.
94. 12 Juni. Alg. vergadering der Vereeniging tot Bevordering van Fabrieks- en Handwerksnijverheid in Nederland te Utrecht. Vz. = n°. 66, Kz. op- en omschrift; door BEGEER, Brons. 22½ m.M. Verz. Z.
- N°. 93 en 94 werden aangeboden bij gelegenheid van bezoeken aan de ateliers BEGEER.
95. 15-17 Juni. Hondententoonstelling Nimrod te Arnhem. Vz. Kop van een jachthond, omgeven door cartouches

- met: patrijs, korhoen, snip en eend, Kz. omschrift (naam der ver.), in de hoeken vier koningskronen, wapen van Arnhem en opschrift; door E. VOET Jz. Brons, ruitvormig, 67 m.M., Verz. Z.
96. Alsvoor. Vz. = ZWIERZINA n°. 382, Kz. wapen van Arnhem, op- en omschrift; door BEGEER. Brons, 42 m.M.
97. 16-19 Juni. Internationale Kegelwedstrijd Columbus te Utrecht, Vz. = ZWIERZINA n°. 984, Kz. kegeljongen (borstbeeld), vliegend lint met opschrift (v.g. *Médailles et Plaquettes modernes* n°. 272); door BEGEER. Brons, 44 m.M. Verz. Z.
98. 24 Juni. 3e Eeuwfeest van de Kon. Schutterij „het Zandakker” te Venray. Vz. = *Inhuldigingspenningen* 1898 n°. 42, Kz. opschrift in krans; door BOUCHETTE(?). Zilver, met oog en ring, 34 m.M. Kon. Kab.
99. 25 Juni—15 Juli. Nationale tentoonstelling van muziekinstrumenten enz. te 's-Gravenhage. Vz. Het nederlandsche wapen en omschrift, Kz. opschrift in een krans van muziekinstrumenten; door BEGEER. Brons, 40 m.M. Verz. Z.
- Deze tentoonstelling omvatte muziekinstrumenten, muziekwerken en boekwerken over muziek door Nederlanders of in Nederland wonenden vervaardigd, en werd gehouden bij gelegenheid van het 25-jarig bestaan der Nederlandsche Toonkunstenaarsvereniging.
100. 27 Juni. 50-Jarig huwelijk van J. A. M. VAN OORDT en S. L. J. VAN OOSTEN, heer en vrouwe van Bunschoten, Sparenburg en Dijkhuizen. Vz. In eikekrans, waarop het wapen van VAN OORDT rust: Ps. 103: 1, 2. (Loof den Heer mijne ziel en al wat binuen in mij is Zijnen heiligen naam, loof den Heer mijne zielen vergeet geene van Zijne weldaden) en de namen van het gouden paar, Kz. de data: ROTTERDAM 27 JUNI 1850. VELP 27 JUNI 1900 en een 6-regelig vers; door J. P. M. MENGER. Zilver en brons, 51 m.M. Verz. Z.

(Wordt vervolgd).